

# Využíváme kontrast

Všichni chceme mít krásné a oceňované snímky! Jednou ze základních metod, jak toho dosáhnout, je využití kontrastu. Uplatnění kontrastu na fotografiích je natolik důležité, že můžeme dokonce říci, že většina fotografií oceněných na nějakých prestižních akcích vyhrála právě proto, že využívá princip kontrastu. Jak na to!

**➤ PŮSOBIVÝ SNÍMEK VLADIMÍRA BIRGUSE** je postaven na kontrastech. V chladné modré jsou akcenty signální červené, proti horizontálním liniím se tyčí kompozičně podstatné vertikály, je zde i kontrast klidu a pohybu. A všichni lidé na snímku jsou izolovanými jedinci, kráčí osaměle a jejich akce má význam jen pro ně samotné, nikoli ve vztazích mezi nimi. Jako by byli individualistickými buňkami, žijícími jen sami se sebou. A jejich hry působí zvláště až nepochopitelně. Trochu mi to celé připadá jako podobenství současné evropské civilizace, včetně náznaku jejího soumraku. Foto: Vladimír Birgus, Barcelona, 2002.



## 1 Kontrast barev

Psychologie vnímání barev poskytuje jednotlivým barvám mnohé vlastnosti, které jsou mezi lidmi zažité a s nimiž se dá v kompozici velmi dobře pracovat. Nejúčinnější barevný kontrast nastává při využití doplňkových barev, klasický případ je kontrast teplé červené a studené modré.



## 2 Kontrast tvarů

Tvarový kontrast nastává, jestliže se na snímku uplatní výrazný rozdíl ve formách vzhledu zobrazených skutečností. Možnosti takových kontrastů jsou velmi široké: svislý/vodorovný, malý/velký, hranatý/oblý, krátký/dlouhý, štíhlý/tlustý, ale třeba i blízký/vzdálený. Tvarový kontrast se často kombinuje s jinými formami kontrastu.

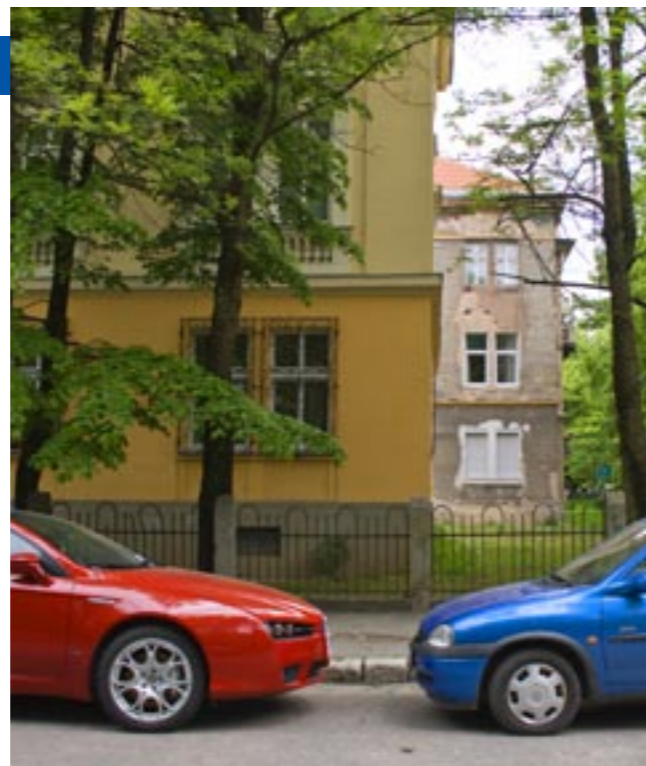


## 3 Kontrast významů

Je skvělé, když se k pocitu kontrastu vedle oka zapojí i srdce. To může nastat, když si při prohlížení snímku uvědomujeme na základě našich zrakových a životních zkušeností v zobrazení nějaké kontrastní znaky. Například kontrast klid/pohyb, nové/staré, zbraň proti květině... Zvlášť dobře se s významovým kontrastem pracuje v černobílé fotografii.

# Kontrast barev

Kontrast znamená, že něco stojí v protikladu. U barevného kontrastu jsou to barvy, které leží na protilehlých stranách barevného kola. Dáme-li je vedle sebe, zmnoží to viděnou sytost obou, tudíž vnímáme kontrast mezi nimi.



## Hledání stanoviště

Volbou stanoviště může fotograf výrazně zvýšit účinnost barev. Měl by se snažit pěstovat si cit pro barevné kontrasty a naučit se je vyhledávat. Účinným cvičením může být postavení k výrazné ploše teplé barvy a zachycování postav, které jsou svým oblečením proti ní v kontrastu. Také při aranžování v ateliéru musí umět účinně pracovat s kontrasty barev. Z kompozičního hlediska je důležité si uvědomit, že velká plocha teplé barvy ji jakoby vysunuje do popředí a studenou naopak zasunuje do pozadí, což zvýrazňuje pocit prostorovosti. Červená v kompozici bývá často velice magická, má signální charakter, který přitahuje naši pozornost.

## 2. JESTLIŽE V BAREVNĚ STEJNORODÉ PLOŠE

chladné barvy zazní akcent teplé barvy, bývá to účinné. Je to výrazný signál. V tomto případě je to navíc na „kompozičně vlivném místě“, kde se oko v milisekundě při čtení snímku od horního levého rohu po úhlopříčce směrem dolů zastavuje.

**1. ZÁKLADNÍ BAREVNÝ KONTRAST** je mezi červenou a modrou. Z mnoha možností kontrastů barev tento vnímáme nejintenzivněji. Červené a modré stojí proti sobě, významově proti stojí i střílbou poškozený dům v pozadí a dům již opravený v popředí; Sarajevo.

## Světelné podmínky

Světelné podmínky vycházejí z daného záměru fotografa. Někdy je fotograf při hledání barevného kontrastu vůbec neovlivní, jindy kontrast primárně uplatní přímo při své světelné konstrukci. Volba světelné nálady vede k různému pocitu při čtení snímku. Obecně platí, že syté barvy jsou velmi výrazné a přitahují pozornost, barvy s tmavým jasnem mohou působit pochmurně, pastelové barvy vedou k romantickým pocitům, neobvyklé barvy vyvolávají pocit tajemna a zvláštní nálady.

## Největší úskalí

Každé řešení s využitím barevného kontrastu má také svá úskalí, která mnohdy vycházejí z rozdílného chápání barev a významu barev



**3. KOMBINACE BAREVNÉHO KONTRASTU S KONTRASTEM TVARŮ.** Na snímku hrají prim vodorovné modré plochy se signální červení vertikál. Jednoduché, ale obrazově účinné. Celý „bezlidný“ obraz vyznívá až surrealisticky absurdně; Irsko.

v různých kulturách a u různých lidí. Na citlivého člověka mohou kombinace barev velmi silně působit, někoho zas stejné barevné řešení nechá úplně chladným. Barevné kombinace mezi sebou mohou jak provokovat, tak působit uklidňujícím dojmem. Píše se, že žlutá působí blahodárně na nervový systém, zelená uklidňuje, fialová inspiruje, rudá provokuje, černá může v našem kulturním okruhu znamenat vzdor, ale také záhadu, zlo a smrt.

## Fotografická výzbroj

Dokonalá technika bez nápadu je nuda. Barevné kontrasty vyfotíme jak skvělým digitálem, tak fotomobilem, záleží vždy na oku fotografujícího, ne na technice... V nastavení digitálu je možno posunout sytost, pokud je to vhodné. Vhodnější je však pracovat s parametry sytosti po načtení snímku v RAW. □



**4. KONTRASTU BAREV** můžeme dosáhnout i tak, že část snímku odsaturujeme, čímž na něm ponecháme jen odstíny šedé. V současnosti jde o často využívaný princip; fotografie Ivana Tatička z Prahy-Žižkova.

# Kontrast tvarů

Pro vnímání tvarových kontrastů si fotograf musí umět vypěstovat oko a velmi záleží na jeho vynalézavosti, jak dokáže s tvary v kompozici pracovat. V minulosti se tvarový kontrast hojně uplatňoval v černobílé fotografii, v současnosti se obvykle kombinuje s dalšími formami kontrastu.



## Hledání stanoviště

Stanoviště pro uplatnění tvarových kontrastů musí být takové, aby znásobilo účinek snímku. Není dobré tedy exponovat hned s okamžitým nápadem, ale kompozici

si promyslet a vhodné stanoviště hledat. Vedle tvarových kontrastů, které se přímo nabízejí jako vertikální a horizontální linie (foto 6), se významným kompozičním faktorem může stát také rytmus

ploch. Pokud se využívá tvarových kontrastů v černobílé fotografii, je dobré si uvědomit, že ta se svou estetikou výrazně liší od barevné fotografie a důraz na tvarový kontrast je u ní velmi důležitý.

## Světelné podmínky

Jestliže chceme pracovat s takzvanými nepestrými barvami, tj. bílou, černou a šedou, můžeme pro kompozici mnohem účinněji využívat tvarových řešení pomocí světla. Jde jednak o oblast tvorby stínů, jednak tvary můžeme tvořit přímo samotným světlem. Zvláštním případem je zde tvorba siluety se světlem za hlavním motivem. Jestliže pracujeme s kontrasty tvarů v barevné fotografii, je dobré je kombinovat s kontrasty barev (foto 7).

**5. KONTRAST TVARŮ** je zde kombinován s kontrastem významů, přičemž snímek můžeme číst nejrůznějšími způsoby; portrét skupiny ze svatebního veselí, foto: Ivan Tatiček.

**6. KLASICKÝ TVAROVÝ KONTRAST** dominantních vodorovných linií, proti nimž stojí osamělá vertikála – strom. Jde o často uplatňovaný kompoziční princip. Saturace u snímku nebyla upravována, jde o autentickou světelnou náladu, kterou holý strom skvěle (pochmurně) doplňuje.



## Největší úskalí

Tvarový kontrast se také často kombinuje s nějakými symboly a při jejich uplatnění je dobré si

uvědomit, že fotografie není všeobecně srozumitelným mezinárodním jazykem a některý symbol použitý na snímku může být zdrojem nedorozumění. Symboly mohou mít několikery významy, a nemusí být tím pádem srozumitelné stejně všem lidem a všude. Některé použité znaky či symboly mohou být v jiném kulturním okruhu chápány úplně jinak než fotografem. Třeba i provokativně.

## 7. KONTRAST TVARŮ A LINIÍ

zde doplňuje kontrast barev, a pokud shledáme nějaké napětí mezi oběma postavami a automobilem, je tu přítomna i magie kontrastu významového. Všichni stojí, všichni jsou v jakémsi napětí, ale hledí každý jinam. Mužská postava je evidentně v cestě auta; Finsko.

## 8. KONTRAST TVARŮ VĚŽÍ

podvědomí doplní o významový kontrast, neboť je jasné, že v jednom případě jde o minaret a v druhém o věž křesťanského kostela. Obě je pospolu, těsně vedle sebe, každá z věží ale jinak září a jinak působí; Sarajevo.

## Fotografická výzbroj

Volba fotopřístroje záleží na motivu. Pokud má být výsledkem černobílá fotografie, je výhodnější i pro výsledný černobílý motiv vše nasnímat barevně a převod do odstínů šedi uskutečnit v konverzi z RAW. Převod skutečného firmwarem přístroje nebývá optimální. □



# Kontrast významů

Zlatou dobou využívání kontrastů tvarů byla černobílá fotografie, kdy tento princip patřil k základním emočním prvkům. Využívání významového kontrastu nalézáme velmi často u soutěží žurnalistické a dokumentaristické fotografie. Některé z prvků významového kontrastu jsou přímo součástí kulturního dědictví lidstva (kříž, srdce).



## Hledání stanoviště

Jestliže cítíme, že jsme našli dostatečně nosný a zajímavý významový kontrast, musíme reagovat podle situace. Trvá-li tento pocit mžik, nezbývá než stisknout spoušť a nezabývat

se volbou stanoviště, maximálně jen ohniskem. Je-li šance na delší setrvávání, je VŽDY vhodné vyčkávat, hledat vhodný úhel, jiné stanoviště. Filmové záběry cvakajících fotografií bez rozmyslu v dokumentech jsou živé.

## Světelné podmínky

Fotograf dokumentu často čeká i na optimální světelné poměry. Někdy se vrátí na stejné místo, až nastane předpokládaná světelná situace. Náročný dokument, náročný významový kontrast

**9. LIDÉ PŘED LEGENDÁRNÍM „AUTOMATEM SVĚT“** v Praze-Libni. Pozadí skupiny tvoří výloha s plakátem k X. všedoborovému sjezdu a sjezdovým heslem „Za každého z nás musí mluvit především činy!“ Foto: Ivan Tatíček

je o myšlení! Světlo a světelná nálada jsou samozřejmě i pro dokument velmi důležité, někdy i samo světlo může být důležitým nosným prvkem, ale většinou není tím, co je hlavní složkou záběru s významovým kontrastem. Tím je kontrast sám.

## Největší úskalí

Pro adepty černobílého fotografování je dobré si uvědomit, že kvalitní černobílá fotografie je pro fotografa náročnější než barev-

**FOTOGRAFIE NA TÉTO DVOUSTRANĚ** jsou z připravované knihy *Obrazový slovník normalizace*. Zároveň jsou drobným připomenutím jistého kulatého výročí české společnosti (\*1989) a zároveň i 170. výročí od zveřejnění první v praxi používané fotografické techniky (\*1839).



**10. LÁSKYPLNÉ GESTO SENIORŮ**, pozadí jinak osamělé dvojice tvoří skupiny popíjejících a bavících se mladých lidí, podobné gesto ale mezi nimi nenajdeme. Foto: Ivan Tatíček



ná. Stročnost černobílého podání dává větší možnost soustředit se na obsah snímku a jeho estetické kvality. Černobílá fotografie také více motivuje hledání skrytých vztahů. Proto současný fotograf ukolébáný zdánlivou snadností digitálů by měl přistupovat k černobílé fotografii s pokorou a s určitými zkušenostmi. Začátečnické chyby se dělají zejména při převodu z RGB do odstínů šedi (viz FotoVideo 3/2008).

## Fotografická výzbroj

Na otázku, jakou techniku pro dokument používají fotografové pracující často s významovými kontrasty, se odpovídá obtížně. Mnozí vynikající dokumentaristé v těžkém terénu pracují s omšlelými fotopřístroji na kinofilm, jiní nepohrdnou nejnovějšími typy digitálních zrcadlovek. Nicméně možnost výměny objektivů je oběma skupinám vlastní, měnit objektivy podle situace je pro snímání významových kontrastů velice důležité! □

**11. ČTENÁŘ RUDÉHO PŘÁVA** na vojenském cvičení. Foto: Jan Valenta, 1988



**12. I V ŽÁNRU KRAJINY LZE NALÉZT RŮZNÉ KONTRASTY**, které charakterizují dobu a společnost, v tomto případě zvláštní omšelost napovídající o přerušení kontinuity. Fotograf Ivan Tatíček viděl ono jemně absurdní rozložení věcí předem a spoušť tiskl ve správný okamžik. Kdyby byla lokomotiva zakrytá domem, nebylo by to ono, stejně tak by záběr byl hluchý bez jedoucího vlaku, který dodává snímku další kontrast – klid versus pohyb.

# Osobnost mezi kontrasty

Ivan Tatíček (\*1957) se velice zajímavě (a kontrastně) pohybuje mezi světem statických fotografických a pohyblivých filmových obrazů.

Vystudovaný stavební inženýr se živil jako kameraman a režisér, ale zároveň také fotografuje. V roce 2006 například představil své velkoplošné digitální tisky pod názvem „Ta sladká osmdesátá“. V roce 1989 byl zakládající člen Asociace videa a intermedialní tvorby Unie výtvarných umělců, o dva roky později zakládal Studia DADA. V něm realizoval řadu komerčních zakázek (například pro Autocont, Microsoft, Škoda Auto), ale také hudební klipy, videoart, hudební filmy a dokumenty. Spoluvytvořil úspěšné multimedialní projekty, kde se hojně uplatnila také fotografie (Zlomky z dějin počítání, Tichá dohoda – Fuckto-graphy, Truhla Járy Cimrmana či Franz Kafka žil v Praze).

**Odkaz: [www.ivantaticek.cz](http://www.ivantaticek.cz)**

**Čím fotografuje kameraman Ivan Tatíček?**

Cestu k fotografii mi otevřel tátův kinofilmový Zorkij. Na střední škole jsem používal oblíbenou Praktiku s několika objektivy. Pro filmy ORWO v metrovém balení jsem jezdil vlakem do Drážďan... Po vysoké jsem si pořídil v bazaru vysněného Pentaxe... Až v pokročilém digitálním věku jsem si pořídil malého IXUSE. Skvělý kompak, vejde se do



**13. S ORIGINALITOU SOBĚ VLASTNÍ** řešil Ivan Tatíček pojetí autoportrétu a fotobrašny na jednom snímku... Ivan Tatíček a jeho Canon D5 s IS objektivem 24–105 mm a Canon IXUS 55 používaný coby fotozápisník.

kapsy a má velmi jednoduchou obsluhu. Zatím posledním přírůstkem je těžkotonážní zrcadlovka Canon D5. Třetí fotoaparát nosím stále u sebe. Je vestavěný do mobilu. Ale s ním zásadně nefotografuji. Proč? Nevím.

**Vaše fotky z 80. let fascinují svým neotřelým pojetím, proč jste nezůstal u fotografie? Co vám dala filmová tvorba?**

Asi mi u fotografie něco scházelo. Něčeho se mi nedostávalo. Rušnější příprava i realizace. Týmová práce. Zvuk. Hudba. POHYB. Filmová tvorba a multimedia mě po letech utvrdily v přesvědčení, že fotografie je ale základ. Obrazové vidění. Od toho se vše odvíjí. Alespoň v mém pojetí filmu či videa. Však také řada režisérů byli prapůvodně kameramani. Jiní ale

zastávají názor, že na začátku bylo slovo. Pojmají film jako dramatický útvar. Mé obrazové pojetí filmu podpořila koncem osmdesátých let revoluční technologie – video. V té době započal jeho masový nástup. Nejdříve převládaly stolní přehrávače. Na nich kolovaly nejrůznější zakázané filmy v x-té kopii. Ty příliš nekultivovaly obrazové citění, měly nezřetelný obraz i „zašumělý“ zvuk. Videokamery nastupovaly mnohem pomaleji. Stříhalo se primitivně. Přepisem z jednoho přehrávače na druhý. Profesionálních pracovišť bylo málo. A byly v oněch osmdesátých letech pod pečlivou kontrolou. Ale přes všechny těžkosti to byl velký skok kupředu. Točil jsem a točil. Video mě okouzlo na řadu dalších let. Kinofilmová zrcadlovka zůstávala v šuplíku.

**Jak vás obohacuje tvůrčí práce v obou odlišných oblastech? Není to trochu schizofrenie, přecházet od kamery k foťáku a naopak?**

Vlastně pracuji s obrazy. Je jedno, zda v pohybu nebo se statickými. Prostě se jen popadne jiný nástroj. Ten, který se mi zdá v danou chvíli příhodnější. Levné videokamery, digitální fotoaparáty a možnosti počítačů tvorbu zpřístupnily všem. Multimedia setřela hranice mezi fotografií, videem, grafikou, hudbou... Internet překonal hranice komunikační. Dnes při tvorbě spíše přecházím mezi počítači. A na výsledku se často ani nepoznává, zda vznikl v kameře nebo ve foťáku...

**Začínal jste kdysi fotit na kinofilm, teď logicky preferujete digitál. Co soudíte o digitální revoluci ve fotografii?**

Takových technologických revolucí mnoho člověk nezažije. Fotografie nabrala druhý dech. Před masovým nástupem digitálů

zájem o fotografii stagnoval, lidé se odevzdaně svěřili do péče minilabů. Nikomu se nechtělo do temné komory, vyvolávat a sušit filmy, zvětšovat a koupat obrázky v pracně připravených roztocích, sušit a leštit. S barvou bylo vše ještě složitější. Digitální revoluce neznamovala jen nové fotoaparáty, ale především zapojení počítačů do celého procesu úpravy a archivace obrázků. Fotografie se stala znovu přitažlivou pro mladé lidi. Začali se vzdělávat, nakupovat, fotografovat a chlubit se svými pokroky. Přibyla mocná výstavní platforma, jakou je internet. Já sám jsem si pořídil malý digitální kompak teprve před třemi roky. Nejdříve jsem kolem něj opatrně našlapoval, ale rychle si mě získal. Donutil mě se pomalu začít učit na počítači. A to jsem se celé roky kolem počítačového zpracování obrazu motal, ale nechával jsem obsluhu na druhých... Digitál mi pomohl překonat období silného vyhoření, únavy. Přes fotografii jsem se zase vrátil k filmování!

**Nemáte pocit, že prolínání světů pohyblivých a statických obrázků je nějak čím dál větší? Z HDR kamer se berou nejlepší sportovní fotky, některými digitály se dá filmovat...**

Určitě se oba světy velice technologicky přiblížily. Patnáct let v multimédiích mé vnímání hranice mezi pohyblivým a statickým obrazem ještě více setřelo. Při tvorbě CD-ROM se fotografie skenovaly, upravovaly a montovaly, stříhaly do videa, animovaly. Obrázky na monitoru počítače oživaly. A opačně. Pohyblivé video se zpomalovalo, zastavovalo. Mrtvolky času se skládaly do nových významů. Vše bylo pracné a zdouhavé. Ale hranice vlastně neexistovaly. Dnešní technika logicky kráčí právě tímhle směrem. Vše v jednom, výpočty se ohromně zrychlily, objemy dat narostly. Paměti si víc pamatují. Videopásek zůstával pocitově jakýmsi pojítkem s cívkou filmu. Videokazety ale pomalu ustupují. Obraz se stlačuje, komprimuje, „empeguje“, vypaluje. Ukládá se v datových souborech. A já ho na velkém LCD monitoru vnímám spí-

še jako oživlou digitální fotografii. Shluk pixelů.

**V čem zpracováváte v současné době svá videa?**

Natáčím ve formátu XDCAM HD. Obraz je širokoúhlý 16:9, komprimovaný, ve vysokém rozlišení. V kameře se ukládá na zapouzdřený disk Blu-ray. S obrazem dále pracujeme na Power Macu v programu Final Cut.

**A v čem fotky?**

Do nějakých rozsáhlých úprav se sám nepouštím. A když po nich zatoužím, domluví se s kamarády grafiky. Je to mnohem rychlejší. Mně samotnému stačí úpravy v RAW, dají se tam dělat zajímavá kouzla... Výtisky si dělám dnes jen zřídka, působivější a pohodlnější jsou projekce slide show. Hodně je důležitý kvalitní monitor nebo televizor s velkou úhlopříčkou. A Playstation 3 je znamenitý přehrávač. Stačí fotografie komponovat načisto a v počítači je jen seřadit. Ale nejčastěji mě fotografie skončí v multimedialní montáži, ve videu.

**Dne 11. prosince 2008 měl premiéru Blu-ray disk die MAKETTEN. Váš již druhý Blu-ray disk. Je to úspěch?**

Už 25. září 2008 Blanka Šrůmová a Tomáš Hanák pokřtili první český hudební Blu-ray disk 2Wings Overseas Pilots. Na něm se náš tým kolem Studia DADA naučil pracovat s obrazem ve vysokém rozlišení. Úspěchem bylo určité překonání nástrah nových a zatím nedokonalých softwarů, nové technologie, která se rychle rozvíjí. Odměnou byl krásně ostrý, dokonalý obraz. Něco úplně odlišného než prapůvodní zkušenost s chlu-patým obrazem z VHS. A nyní jsme dokončili druhé Blu-ray s názvem die MAKETTEN. Elektronická hudba sdružení Verkauf Musique je doplněna videoartovými dotáčkami. Kombinují zde analogové záběry ze staré kamery VHS se současným dokonalým digitálním HD obrazem. Celý hodinový program je zamýšlen spíše pro výstavní prostory než pro koncertní podia...

**Gratuluji a děkuji za rozhovor.** □



**14. Kontrasty ve videu Ivana Tatíčka**

# Jak na kontrast jasů



Vedle uplatnění kontrastu v kompozici fotograf pracuje s úpravou kontrastu jasů. Jasový kontrast je vnímán jako protiklad mezi světlými a tmavými plochami, jako poměr mezi nejhlubším stínem a nejvyšším jasnem světla snímku. Všichni s ním pracují při konečné úpravě snímku a FotoVideo se této základní oblasti věnuje velmi často.



16. a 17. STEJNÁ SCENÉRIE zachycená digitálem s fullframovým snímačem na formát RAW (v zásadě neupraveném) a kompaktem na formát JPEG se snímačem zhruba poloviční velikosti (ale panoramatickým). Podobná srovnání mohou vykazovat velké rozdíly v zachycení barevnosti, rozsahu jasů a samozřejmě v dalších parametrech, na první pohled méně patrných.

## Několik teoretických pojmů

Psychický účinek jasů předmětu nebo celé plochy se označuje jako tón fotografie. Souhrnný účinek jednotlivých tónů se označuje jako tonalita. U plné tonality snímek obsahuje většinu tónů z možné škály. U tonality omezené je část škály záměrně vypuštěna. Podle převahy určitých tónů se hovoří o tonalitě tmavé, světlé a střední. Zvýšená světlá tonalita se označuje jako high key, tmavá, která vypouští ze snímku světlé tóny, se označuje jako low key.

## Největší úskalí při fotografování

V samotné přírodě může být tak velký rozsah jasů, že jedinou expozicí jej nelze zaznamenat (viz FotoVideo 1/2009). Klasickým úskalím jedné expozice tak mohou být přepálené pixely, nebo naopak žádné rozlišení kresby ve stínech. Příliš velká černá plocha bez logiky k obsahu by u dobré kompozice neměla být. Také pamatujeme při prohlížení snímků na monitorech, že jejich dynamický rozsah je ještě menší než dynamický rozsah digitálů.

## Fotografická výzbroj na velký rozsah jasů

Scénu s vysokým kontrastem jasů můžeme zaznamenat i se zcela běžným kompaktem. Nedoporučuji však nastavovat vyšší kontrast v menu přístroje. Mnohem lepší výsledky přinese práce s kontrastem v některém z programů pro úpravu fotografií, přičemž nejvhodnější je učinit tak při načtení z formátu RAW. Jestliže digitál produkuje jen JPEG, převedeme ho v počítači do formátu TIFF a v něm kontrast upravujeme nejlépe pomocí křivky.

Vždy hned zkoumáme výsledek a podle možnosti sledujeme také histogram, zejména sloupce v jeho krajních částech, které mohou signalizovat problémy. Zachycení velkého dynamického rozsahu scény v mnohém odvisí od velikosti snímače a počtu buněk v něm. Lepších výsledků tedy teoreticky dosáhneme zejména s velkými snímači. Běžný digitál pro scénu s vysokým rozsahem jasů použije více expozic a program HDR na složení jednotlivých snímků (viz FotoVideo 12/2008 a 1/2009).

15. UNIKÁTEM pro zachycení velkého dynamického rozsahu je SpheroCamHDR (viz [www.spheron.com](http://www.spheron.com)), který jako panoramatický fotoaparát se svislým rozlišením 5300 px skenuje při vlastním otáčení. Má dynamický rozsah 100 000:1, čemuž odpovídá kolem 26 EV (tedy stupňů expozice či clonových čísel)!

# SOUTĚŽ

## NEJPOVEDENĚJŠÍ FOTOGRAFIE S KONTRASTEM V KOMPOZICI

Fotografie může být barevná i černobílá. Pošlete ji ve formátu JPG (max. 5 MB) na e-mailovou adresu [jaknato@atemi.cz](mailto:jaknato@atemi.cz).

Ceny pro nejúspěšnější soutěžící: xD-Picture Cards od společnosti Olympus.

- 1. cena: 2GB karta M (set s brýlemi)
- 2. cena: 1GB karta M+ High speed
- 3. cena: 1GB karta M+ High speed

Uzávěrka soutěže: 5. 3. 2009  
Vyhlášení výsledků: FV 4/2009  
Nezapomeňte připsat svou přesnou poštovní adresu!



OLYMPUS

Maximální objem dat je 5 MB. Současně se svým soutěžním příspěvkem a potvrzeným autorstvím zašlete své plné jméno, poštovní adresu a telefonní číslo. Vítězné smíčky budou zveřejněny v časopise FotoVideo a na [www.ifotovideo.cz](http://www.ifotovideo.cz). Pořadatel soutěže a časopis FotoVideo si vyhrazují právo publikovat soutěžní snímky v souvislosti s prezentací této soutěže.

## PROČ VYUŽÍVAT KONTRAST

- přináší nové pohledy
- násobí význam
- podtrhuje účinek snímku
- přináší napětí
- provokuje vnímatelovu představivost

Pavel Scheufler  
[www.scheufler.cz](http://www.scheufler.cz)

Kontrast teplot na povrchu těla autora...

